

สมรรถนะการบริหารหลักสูตรของผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการบริหาร
หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก
The Competency of Curriculum Management of Curriculum Administrators
Influencing the Quality of Curriculum Administration in the Bachelor of Nursing
Science Program, Faculty of Nursing, Praboromarajchanok Institute

ทรงฤทธิ์ ทองมีขวัญ^{1*}, สกุนตลา แซ่เตียว¹, วรินทร์ลดา จันทวีเมือง¹

Trongrit Thongmeekhaun^{1*}, Sakuntala Saetiauw¹, Varinlada Juntaveemuang¹

¹วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสงขลา คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก

¹Boromarajonani College of Nursing, Songkhla, Bachelor of Nursing, Praboromarajchanok Institute

(Received: May 12, 2024; Revised: December 14, 2024; Accepted: January 15, 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงทำนายนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะการบริหารหลักสูตรของผู้รับผิดชอบหลักสูตรระดับคุณภาพการบริหารหลักสูตร และปัจจัยสมรรถนะการบริหารหลักสูตรของผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการบริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้รับผิดชอบหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต จากวิทยาลัยพยาบาล 30 แห่ง คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก จำนวน 108 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล สมรรถนะการบริหารหลักสูตร และคุณภาพการบริหารหลักสูตร หาค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา ได้ค่าระหว่าง 0.67 - 1.00 หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสมรรถนะการบริหารหลักสูตร 6 ด้าน ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ .87, .88, .84, .93, .94, .90 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และสถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบทีละขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับสมรรถนะการบริหารหลักสูตรของผู้รับผิดชอบหลักสูตรโดยรวม อยู่ในระดับดีมาก ($M = 4.22$, $SD = 0.39$) โดยด้านการประกันคุณภาพภายในระดับหลักสูตร มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด ($M = 4.41$, $SD = 0.49$) รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ($M = 4.30$, $SD = 0.43$) ส่วนด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด ($M = 4.08$, $SD = 0.55$)

2. ระดับคุณภาพการบริหารหลักสูตรโดยรวม อยู่ในระดับดี ($M = 3.92$, $SD = 0.13$) โดยด้านบัณฑิต มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด ($M = 4.58$, $SD = 0.30$) รองลงมาคือ ด้านอาจารย์ ($M = 4.06$, $SD = 0.28$) ส่วนด้านนักศึกษา มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด ($M = 3.50$, $SD = 0.67$)

3. ปัจจัยสมรรถนะการบริหารหลักสูตรของผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการบริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ($Beta = .305$, $t = 5.552$) ด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้ ($Beta = .285$, $t = 3.048$) และด้านการบริหารจัดการการเรียนรู้ ($Beta = .227$, $t = 2.393$) ทั้ง 3 ตัวแปร ร่วมทำนายได้ร้อยละ 20.20 ($R^2 = .202$, $p\text{-value} < .05$)

คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก ควรให้ความสำคัญ ส่งเสริม และพัฒนาสมรรถนะการบริหารหลักสูตรของผู้รับผิดชอบหลักสูตรทั้ง 3 ด้าน ให้สูงขึ้น อย่างเป็นแบบแผน

คำสำคัญ: สมรรถนะการบริหารหลักสูตร ผู้รับผิดชอบหลักสูตร คุณภาพการบริหารหลักสูตร หลักสูตรพยาบาล-
ศาสตรบัณฑิต

*ผู้ให้การติดต่อ (Corresponding e-mail: trongrit2514@gmail.com)

Abstract

This predictive research aimed to examine: (1) the level of curriculum management competency among curriculum administrators, (2) the quality level of curriculum administration, and (3) the curriculum management competency factors that influence the quality of curriculum administration in the Bachelor of Nursing Science program at the Faculty of Nursing, Praboromarajchanok Institute. The sample consisted of 108 curriculum administrators from 30 nursing colleges under the Faculty of Nursing, selected through simple random sampling. The research instruments included questionnaires addressing personal information, curriculum management competency, and curriculum administration quality. The content validity index (CVI) ranged from 0.67 to 1.00. The reliability of the curriculum management competency questionnaire across six dimensions was assessed using Cronbach's alpha, with coefficients of .87, .88, .84, .93, .94, and .90, respectively. Data were analyzed using descriptive statistics and stepwise multiple regression analysis. Research findings revealed that:

1. The overall level of curriculum management competency among curriculum administrators was very high ($M = 4.22$, $SD = 0.39$). The highest-scoring competency was internal quality assurance at the curriculum level ($M = 4.41$, $SD = 0.49$), followed by curriculum development ($M = 4.30$, $SD = 0.43$). The lowest-scoring aspect was the use of information and communication technology ($M = 4.08$, $SD = 0.55$).

2. The overall quality level of curriculum administration was high ($M = 3.92$, $SD = 0.13$). The highest-rated dimension was graduates ($M = 4.58$, $SD = 0.30$), followed by faculty members ($M = 4.06$, $SD = 0.28$), while the lowest-rated was students ($M = 3.50$, $SD = 0.67$).

3. The curriculum management competencies that significantly influenced the quality of curriculum administration included: 1) Curriculum development ($Beta = .305$, $t = 5.552$), 2) Instructional supervision ($Beta = .285$, $t = 3.048$), and (3) Learning management ($Beta = .227$, $t = 2.393$). These three variables collectively explained 20.2% of the variance in curriculum administration quality ($R^2 = .202$, $p\text{-value} < .05$).

It is recommended that the Faculty of Nursing, Praboromarajchanok Institute, prioritize and systematically promote the development of curriculum management competencies among curriculum administrators—particularly in the areas of curriculum development, instructional supervision, and learning management—to enhance the overall quality of curriculum administration.

Keywords: Curriculum Administration Competency, Curriculum Administrator, Curriculum Administration Quality, Bachelor of Nursing Science Program

บทนำ

คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก ประกอบด้วยวิทยาลัยพยาบาล จำนวน 30 แห่ง ซึ่งตั้งอยู่ตามภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ มีภารกิจที่สำคัญคือ การจัดการศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต เพื่อผลิตบัณฑิตสาขาการพยาบาลที่มีคุณภาพ หลักสูตรจึงเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาดังกล่าว เพราะเปรียบเสมือนเข็มทิศที่ใช้ในการจัดการศึกษา โดยมีผู้รับผิดชอบหลักสูตรเป็นผู้ใช้และบริหารจัดการหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนเกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่มีคุณภาพตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ของหลักสูตรนั้น ๆ (Praboromarajchanok Institute,

2017) ซึ่งวิทยาลัยแต่ละแห่งได้คัดสรรและมีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบหลักสูตร วิทยาลัยละ 5 คน ร่วมกันบริหารหลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนเกิดผลลัพธ์ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ บรรลุตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติ และลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ทั้งนี้การประเมินว่าการบริหารหลักสูตรมีคุณภาพมากน้อยเพียงใด พิจารณาจากผลการประเมินคุณภาพภายใน ตามองค์ประกอบที่สำคัญ 6 ด้าน ได้แก่ 1) การกำกับมาตรฐาน 2) บัณฑิต 3) นักศึกษา 4) อาจารย์ 5) หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน และ 6) สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ (Office of The Higher Education Commission, 2017) โดยมีคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรที่แต่งตั้งจากสถาบันพระบรมราชชนก มาประเมินปีละ 1 ครั้ง ซึ่งผลการประเมินคุณภาพภายในระดับหลักสูตรของแต่ละวิทยาลัยที่ผ่านมา ส่วนใหญ่จะอยู่ในระดับดี (Boromarajonani College of Nursing, Songkhla, 2020) จึงเห็นได้ว่า การบริหารหลักสูตรเพื่อให้บรรลุผลลัพธ์ที่มีคุณภาพดังกล่าวไม่ใช่เรื่องง่าย ๆ โดยเฉพาะในสถานการณ์ปัจจุบันที่มีความเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีต่าง ๆ รวมทั้งความคาดหวังและความต้องการของสังคมต่อคุณภาพของบัณฑิต จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจะต้องมีความสามารถและมีสมรรถนะการบริหารหลักสูตร เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ในการบริหารหลักสูตรบรรลุเป้าหมายตามที่ทุกคนคาดหวัง (Chunaka & Jansila, 2016; Thongmeekhaun, 2019)

สมรรถนะเป็นคุณลักษณะและความสามารถที่มาจากตัวบุคคลที่ซ่อนอยู่ภายในซึ่งสามารถผลักดันให้บุคคลนั้นมีพฤติกรรมการทำงานที่มีความสัมพันธ์ในเชิงเหตุผลและก่อให้เกิดผลลัพธ์สูงสุด ทั้งนี้สมรรถนะมีที่มาจากพื้นฐานความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) วิถีคิด (Self-Concept) คุณลักษณะส่วนบุคคล (Trait) และแรงจูงใจ (Motive) โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) สมรรถนะขั้นพื้นฐาน หมายถึง ความรู้หรือทักษะพื้นฐานที่บุคคลจำเป็นต้องมีในการทำงาน เช่น ความรู้เกี่ยวกับสินค้าที่ตนเองขายอยู่เป็นประจำหรือความสามารถในการอ่าน ซึ่งสมรรถนะเหล่านี้ไม่สามารถทำให้บุคคลมีผลงานที่ดีกว่าผู้อื่นได้ และ 2) สมรรถนะที่ทำให้บุคคลแตกต่างจากผู้อื่น มีผลการทำงานที่สูงกว่ามาตรฐานหรือดีกว่าบุคคลทั่วไป สมรรถนะในกลุ่มนี้มุ่งเน้นที่การใช้ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอื่นๆ เพื่อช่วยให้เกิดผลสำเร็จที่โดดเด่นในงาน (McClelland, 1973) สำหรับสมรรถนะการบริหารหลักสูตร เป็นคุณลักษณะและความสามารถของผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่ซ่อนอยู่ภายใน ซึ่งสามารถผลักดันให้บุคคลนั้นมีพฤติกรรมด้านการบริหารที่มีความสัมพันธ์ในเชิงเหตุผลและก่อให้เกิดผลลัพธ์สูงสุดในการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ตั้งแต่การวางแผน การควบคุมคุณภาพ การติดตามประเมินผล และการพัฒนาหลักสูตรให้เกิดคุณภาพ โดยสมรรถนะการบริหารหลักสูตรของผู้รับผิดชอบหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต สรุปได้ 6 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตร 2) ด้านการบริหารจัดการการเรียนรู้ 3) ด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้ 4) ด้านการส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ 5) ด้านการประกันคุณภาพภายในระดับหลักสูตร และ 6) ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Thongmeekhaun, 2019)

จากการกล่าวข้างต้นและการได้ทบทวนงานวิจัยที่ผ่านมา ยังไม่พบงานวิจัยที่กล่าวถึง ลักษณะสมรรถนะการบริหารหลักสูตรของผู้รับผิดชอบหลักสูตรทั้งในสาขาพยาบาลศาสตรบัณฑิตและสาขาอื่น ๆ ที่ใกล้เคียง โดยเฉพาะงานวิจัยที่ศึกษาปัจจัยด้านสมรรถนะการบริหารหลักสูตรที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการบริหารหลักสูตร ผู้วิจัยจึงสนใจเพื่อศึกษาว่าผู้รับผิดชอบหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก มีสมรรถนะการบริหารหลักสูตรอยู่ระดับใดบ้าง และสมรรถนะด้านการบริหารหลักสูตรใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการบริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต โดยผลการวิจัยที่ได้จะนำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะการบริหารหลักสูตรของผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีความจำเพาะเจาะจงมากยิ่งขึ้น เพื่อให้สามารถบริหารหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดผลลัพธ์ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ และเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพตอบสนองความคาดหวังและความต้องการของสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์วิจัย

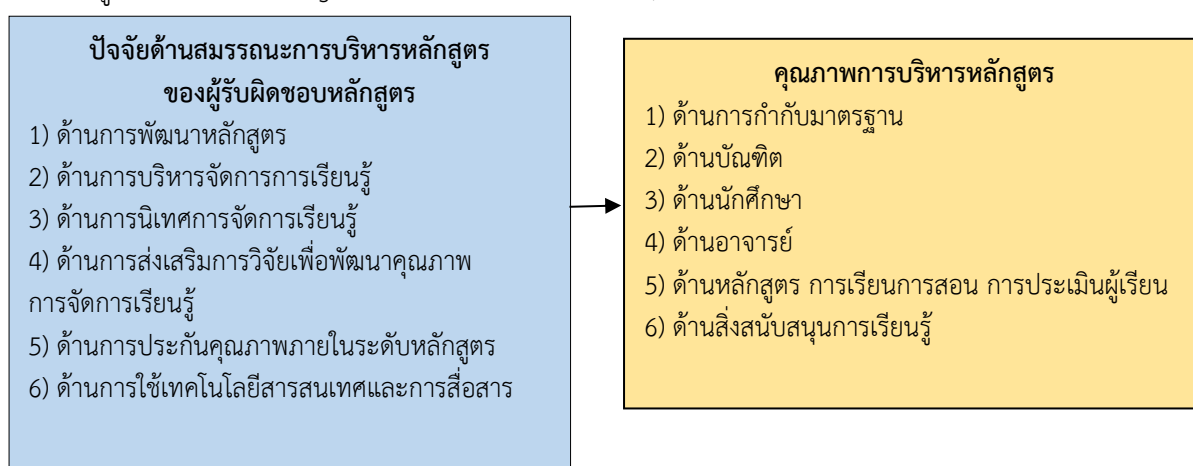
1. เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะการบริหารหลักสูตรของผู้รับผิดชอบหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก
2. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพการบริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก
3. เพื่อศึกษาปัจจัยสมรรถนะการบริหารหลักสูตรของผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการบริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก

สมมติฐานวิจัย

ปัจจัยสมรรถนะการบริหารหลักสูตรด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการบริหารจัดการการเรียนรู้ ด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ ด้านการประกันคุณภาพภายในระดับหลักสูตร และด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เป็นปัจจัยที่ร่วมกันทำนายคุณภาพการบริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยนำกรอบแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะของ McClelland (1973) ที่กล่าวว่า สมรรถนะทำให้บุคคลมีผลการทำงานที่สูงกว่ามาตรฐานหรือดีกว่าบุคคลทั่วไป ช่วยให้เกิดผลสำเร็จที่ดีเลิศในงาน มาประยุกต์กับสมรรถนะการบริหารหลักสูตรของผู้รับผิดชอบหลักสูตร ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตร 2) ด้านการบริหารจัดการการเรียนรู้ 3) ด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้ 4) ด้านการส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ 5) ด้านการประกันคุณภาพภายในระดับหลักสูตร และ 6) ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Thongmeekhaun, 2019) ซึ่งมีผลต่อคุณภาพการบริหารหลักสูตรทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ 1) การกำกับมาตรฐาน 2) บัณฑิต 3) นักศึกษา 4) อาจารย์ 5) หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน และ 6) สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ (Office of The Higher Education Commission, 2017) นำเสนอ ดังภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นแบบวิจัยเชิงทำนาย (Predictive Research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต จากวิทยาลัยพยาบาล 30 แห่ง คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก จำนวน 150 คน

กลุ่มตัวอย่าง เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต จากวิทยาลัยพยาบาล 30 แห่ง คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก คำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยใช้โปรแกรม G* Power Analysis (Faul, Erdfelder, Lang, & Buchner, 2007) ใช้ Test family เลือก F-test, Statistical test เลือก Linear multiple regression: fix model, R² deviation from zero กำหนดค่าอิทธิพลขนาดกลาง (Effect Size) เท่ากับ 0.15 (Cohen, 1988) ค่าความคลาดเคลื่อน (Alpha) เท่ากับ .05 และค่า Power เท่ากับ .85 ตัวแปรอิสระ (Number of Predictors) 6 ตัวแปร กลุ่มตัวอย่าง 108 คน เพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างอีกร้อยละ 11 เพื่อกรณีได้กลุ่มตัวอย่าง ไม่ครบตามจำนวนที่ต้องการ จำนวน 12 คน รวมเป็น 120 คน ดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย จากรายชื่อ ผู้รับผิดชอบหลักสูตรแต่ละวิทยาลัยพยาบาลทั้ง 30 แห่ง ๆ ละ 4 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามสมรรถนะการบริหารหลักสูตรของผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีอิทธิพล ต่อคุณภาพการบริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก ซึ่งผู้วิจัย สร้างขึ้นจากประยุกต์กรอบแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ (McClelland, 1973) และวรรณกรรมเกี่ยวกับการบริหาร หลักสูตร (Thongmeekhaun, 2019) แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงานด้านการสอน ประสบการณ์การเป็นหัวหน้างาน/ กลุ่มงาน/ รองผู้อำนวยการ ประสบการณ์การเป็นหัวหน้าภาควิชา ระยะการดำรงตำแหน่งผู้รับผิดชอบหลักสูตร และการอบรมเกี่ยวกับการบริหาร/ การพัฒนาหลักสูตร คำถามเป็นแบบ รายการให้ตอบ และเติมคำ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสมรรถนะการบริหารหลักสูตรของผู้รับผิดชอบหลักสูตร มี 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้าน การพัฒนาหลักสูตร จำนวน 6 ข้อ 2) ด้านการบริหารจัดการการเรียนรู้ จำนวน 6 ข้อ 3) ด้านการนิเทศการจัดการ เรียนรู้ จำนวน 6 ข้อ 4) ด้านการส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 ข้อ 5) ด้าน การประกันคุณภาพภายในระดับหลักสูตร และ 6) ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จำนวน 6 ข้อ คำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ เท่ากัน ระดับมากที่สุด ให้ 5 คะแนน จนถึง น้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน แปลผลระดับสมรรถนะโดยรวมและรายด้าน โดยนำค่าเฉลี่ยไปเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้ (Silpcharu, 2020)

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 2.00 หมายถึง สมรรถนะการบริหารหลักสูตรระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.01 - 3.00 หมายถึง สมรรถนะการบริหารหลักสูตรระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.01 - 4.00 หมายถึง สมรรถนะการบริหารหลักสูตรระดับดี

คะแนนเฉลี่ย 4.01 - 5.00 หมายถึง สมรรถนะการบริหารหลักสูตรระดับดีมาก

ตอนที่ 3 แบบสอบถามคุณภาพการบริหารหลักสูตร เป็นค่าคะแนนเฉลี่ยของผลการประเมินคุณภาพของ การบริหารหลักสูตร มี 6 ด้าน ได้แก่ 1) การกำกับมาตรฐาน 2) บัณฑิต 3) นักศึกษา 4) อาจารย์ 5) หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน และ 6) สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ คำถามเป็นแบบให้เติมตัวเลขคะแนนเฉลี่ย ผลการประเมินคุณภาพของการบริหารหลักสูตรจากผลการประเมินคุณภาพภายในระดับหลักสูตรลงในช่องว่าง แปลผลค่าระดับคุณภาพของการบริหารหลักสูตรโดยรวมและรายด้าน โดยนำค่าเฉลี่ยไปเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้ (Office of The Higher Education Commission, 2017) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 2.00 หมายถึง คุณภาพการบริหารหลักสูตรระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.01 - 3.00 หมายถึง คุณภาพการบริหารหลักสูตรระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.01 - 4.00 หมายถึง คุณภาพการบริหารหลักสูตรระดับดี

คะแนนเฉลี่ย 4.01 - 5.00 หมายถึง คุณภาพการบริหารหลักสูตรระดับดีมาก

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร ด้านการบริหารการศึกษา และด้านการวัดและประเมินผล สาขาละ 1 คน พิจารณาตรวจสอบค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา (Index of Item Objective Congruence: IOC) ได้ค่าระหว่าง 0.67 - 1.00 และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

ตรวจสอบหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยนำไปทดลองใช้กับอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร วิทยาลัยพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสมรรถนะการบริหารหลักสูตรของผู้รับผิดชอบหลักสูตร ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการบริหารจัดการการเรียนรู้ ด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การจัดการเรียนรู้ ด้านการประกันคุณภาพภายในระดับหลักสูตร และด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้เท่ากับ .87, .88, .84, .93, .94, .90 ตามลำดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ภายหลังได้รับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. นำหนังสือจากผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาล ส่งถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาล สถาบันพระบรมราชชนก ทั้ง 30 แห่ง เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล
2. ผู้วิจัยชี้แจงผู้ช่วยผู้วิจัยเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ คุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่าง ขั้นตอนในการเก็บข้อมูล และการพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง และส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ให้
3. ผู้ช่วยวิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่าง เดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม พ.ศ. 2564 ตามแนวทางการพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง ตรวจสอบ รวบรวม และจัดส่งแบบสอบถามทั้งหมดคืนกลับผู้วิจัย ทางไปรษณีย์ภายใน 15 วัน หลังเก็บข้อมูลวิจัยเสร็จแล้ว
4. ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบจำนวนและความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามอีกครั้ง ซึ่งได้แบบสอบถามที่มีข้อมูลสมบูรณ์ 108 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.00 จากนั้นนำไปวิเคราะห์ทางสถิติและสรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคล วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ
2. ข้อมูลสมรรถนะการบริหารหลักสูตรของผู้รับผิดชอบหลักสูตร และคุณภาพการบริหารหลักสูตร วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์
3. ข้อมูลปัจจัยด้านสมรรถนะการบริหารหลักสูตรของผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการบริหารหลักสูตร วิเคราะห์ด้วยสถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบที่ละขั้นตอน

ก่อนที่จะวิเคราะห์สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นตามหลักการใช้สถิติดังกล่าว ดังนี้ (Hair, Black, Babin, & Anderson, 2010)

1. ข้อมูลมีการแจกแจงเป็นโค้งปกติ (Normality) โดยใช้สถิติทดสอบ Kolmogorov-smirnov test เท่ากับ .08 จึงสรุปได้ว่า ข้อมูลมีการแจกแจงแบบปกติ ($p\text{-value} > .05$)
2. ตัวแปรต้นกับตัวแปรตามมีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง (Linearity) โดยพิจารณาจากกราฟ Normal Probability Plot พบว่า ข้อมูลส่วนใหญ่จะอยู่รอบ ๆ เส้นตรง จึงสรุปได้ว่า ลักษณะของข้อมูลมีการแจกแจงแบบปกติ และมีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง
3. ทดสอบความแปรปรวนของค่าความคลาดเคลื่อนที่ต้องมีความเป็นเอกภาพ (Homoscedasticity) และข้อมูลไม่มี Outliers โดยพิจารณาจากกราฟ Scatter Plot พบว่ามีการกระจายของจุดห่างจากเส้นตรงอย่างสมมาตร และอยู่ระหว่าง ± 3
4. ตัวแปรอิสระแต่ละตัวไม่มีความสัมพันธ์พหุร่วมเชิงเส้นสูง (Multicollinearity) โดยพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r) ระหว่าง .23 - .56 จากเกณฑ์ไม่เกิน .85

5. ไม่เกิดปัญหาความคลาดเคลื่อนมีความสัมพันธ์ (Autocorrelation) โดยพิจารณาจากค่า Durbin-Watson เท่ากับ 1.50 จากเกณฑ์ 1.50 - 2.50

จริยธรรมวิจัย

การวิจัยนี้ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการการพิจารณาจริยธรรมวิจัยในมนุษย์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา เลขที่ BCNSK 7/2563 ลงวันที่ 16 ธันวาคม 2562 และต่ออายุครั้งที่ 1 ลงวันที่ 17 ธันวาคม 2563

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 93.30 (จำนวน 104 คน) มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50.93 (จำนวน 55 คน) จบการศึกษาระดับปริญญาโท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 62.96 (จำนวน 68 คน) มีประสบการณ์การทำงานด้านการสอน ระหว่าง 20 - 29 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 56.48 (จำนวน 61 คน) ไม่มีประสบการณ์การเป็นหัวหน้างาน/ กลุ่มงาน/ รองผู้อำนวยการ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50.93 (จำนวน 55 คน) ไม่มีประสบการณ์การเป็นหัวหน้าภาควิชา มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.44 (จำนวน 48 คน) ส่วนใหญ่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้รับผิดชอบหลักสูตร < 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 87.04 (จำนวน 94 คน) และเคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการบริหาร/การพัฒนาหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 100 (จำนวน 108 คน)

2. ข้อมูลระดับสมรรถนะการบริหารหลักสูตรของผู้รับผิดชอบหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสมรรถนะการบริหารหลักสูตรของของกลุ่มตัวอย่าง (n = 108)

สมรรถนะการบริหารหลักสูตร	M	SD	ระดับ
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตร	4.30	0.43	ดีมาก
2. ด้านการบริหารจัดการการเรียนรู้	4.25	0.41	ดีมาก
3. ด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้	4.11	0.53	ดีมาก
4. ด้านการส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้	4.18	0.55	ดีมาก
5. ด้านการประกันคุณภาพภายในระดับหลักสูตร	4.41	0.49	ดีมาก
6. ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	4.08	0.55	ดีมาก
โดยรวม	4.22	0.39	ดีมาก

จากตาราง 1 พบว่า ระดับสมรรถนะการบริหารหลักสูตรของกลุ่มตัวอย่าง ทั้งโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับดีมาก (M = 4.22, SD = 0.39) โดยด้านการประกันคุณภาพภายในระดับหลักสูตร มีค่าคะแนนเฉลี่ย สูงที่สุด (M = 4.41, SD = 0.49) รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร (M = 4.30, SD = 0.43) ส่วนด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด (M = 4.08, SD = 0.55)

3. ข้อมูลระดับคุณภาพการบริหารหลักสูตรของผู้รับผิดชอบหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพการบริหารหลักสูตรของของกลุ่มตัวอย่าง (n=108)

คุณภาพการบริหารหลักสูตร	M	SD	ระดับ
1. ด้านการกำกับมาตรฐาน		ผ่าน	
2. ด้านบัณฑิต	4.58	0.30	ดีมาก
3. ด้านนักศึกษา	3.50	0.67	ดี

คุณภาพการบริหารหลักสูตร	M	SD	ระดับ
4. ด้านอาจารย์	4.06	0.28	ดีมาก
5. ด้านหลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน	3.85	0.25	ดี
6. ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	4.00	0.00	ดี
โดยรวม	3.92	0.13	ดี

จากตาราง 2 พบว่า ระดับคุณภาพการบริหารหลักสูตรของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม อยู่ในระดับดี ($M = 3.92$, $SD = 0.13$) โดยด้านบัณฑิต มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($M = 4.58$, $SD = 0.30$) รองลงมาคือ ด้านอาจารย์ ($M = 4.06$, $SD = 0.28$) ส่วนด้านนักศึกษา มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด ($M = 3.50$, $SD = 0.67$)

4. ข้อมูลปัจจัยสมรรถนะการบริหารหลักสูตรของผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการบริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของปัจจัยสมรรถนะการบริหารหลักสูตรของผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการบริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก ($n = 108$)

ตัวแปร	B	SE	Beta	t	p-value
ค่าคงที่	3.658	.110		33.359	< .001
การพัฒนาหลักสูตร	.065	.021	.305	5.552	< .002
การบริหารจัดการการเรียนรู้หลักสูตร	.055	.023	.227	2.393	< .018
การนิเทศการจัดการเรียนรู้หลักสูตร	.050	.016	.285	3.048	< .003

$$R = .450, R^2 = .202, \text{adj.}R^2 = .179, f = 8.802, SE_{est} = .114, p\text{-value} = < .05$$

จากตาราง 3 พบว่า ปัจจัยสมรรถนะการบริหารหลักสูตรของผู้รับผิดชอบหลักสูตรสามารถทำนายคุณภาพการบริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก หรือเป็นตัวแปรสมรรถนะการบริหารหลักสูตรที่เข้าสู่สมการทำนาย คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร โดยเป็นปัจจัยที่ส่งต่อคุณภาพการบริหารหลักสูตร มากที่สุด ($Beta = .305$, $t = 5.552$) รองลงมา คือ ด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้ ($Beta = .285$, $t = 3.048$) และด้านการบริหารจัดการการเรียนรู้ ($Beta = .227$, $t = 2.393$) โดยทั้ง 3 ตัวแปร ร่วมทำนายคุณภาพการบริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนกได้ ร้อยละ 20.20 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ($R^2 = .202$, $p\text{-value} < .05$) และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย .114 สามารถเขียนสมการพยากรณ์คุณภาพหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก ได้ดังนี้

สมการในรูปคะแนนดิบ

$$= 3.658 + .065(\text{การพัฒนาหลักสูตร}) + .055(\text{การบริหารจัดการการเรียนรู้}) + .050(\text{การนิเทศการจัดการเรียนรู้})$$

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$= .305(\text{การพัฒนาหลักสูตร}) + .285(\text{การนิเทศการจัดการเรียนรู้}) + .227(\text{การบริหารจัดการการเรียนรู้})$$

การอภิปรายผล

1. ระดับสมรรถนะการบริหารหลักสูตรของกลุ่มตัวอย่าง ทั้งโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับดีมาก โดยด้านการประกันคุณภาพภายในระดับหลักสูตร มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ส่วนด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด อธิบายได้ว่า สมรรถนะการบริหารหลักสูตร

เป็นความรู้ ทักษะ คุณลักษณะ และความสามารถที่มาจากตัวของผู้รับผิดชอบหลักสูตรซึ่งซ่อนอยู่ภายใน สามารถผลักดันให้ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเหล่านั้น มีพฤติกรรมการทำงานที่มีความสัมพันธ์ในเชิงเหตุผลและก่อให้เกิดผลลัพธ์สูงสุดในการบริหารและการพัฒนาหลักสูตรให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยสมรรถนะที่ผลักดันให้ผู้รับผิดชอบหลักสูตรปฏิบัติงานได้ดีหรือปฏิบัติงานได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดและก่อให้เกิดผลลัพธ์สูงสุด คือ สมรรถนะขั้นพื้นฐาน และสมรรถนะเชิงจำแนก ซึ่งเกิดจากคุณสมบัติส่วนบุคคลและการได้รับการพัฒนา (McClelland, 1973; Navagitpaitoon, 2020) เมื่อพิจารณาข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ทุกคนจบการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี โดยจบการศึกษาระดับปริญญาโท ร้อยละ 62.96 (68 คน) ระดับปริญญาเอก ร้อยละ 37.04 (40 คน) มีประสบการณ์การทำงานด้านการสอนอย่างน้อย 5 ปี โดยมีประสบการณ์ระหว่าง 20 - 29 ปี มากที่สุด ร้อยละ 56.48 (61 คน) มีประสบการณ์การเป็นหัวหน้างาน/ กลุ่มงาน/ รองผู้อำนวยการ ร้อยละ 49.07 (53 คน) มีประสบการณ์การเป็นหัวหน้าภาควิชา ร้อยละ 55.56 (60 คน) มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อย 1 ปี ร้อยละ 100 (108 คน) และได้รับการพัฒนาสมรรถนะการบริหาร โดยผ่านการอบรมเกี่ยวกับการบริหาร/ การพัฒนาหลักสูตร ร้อยละ 100 (108 คน) ประกอบกับแต่ละวิทยาลัยมีแนวทางในการสร้างขวัญกำลังใจ เช่น การลดภาระงาน การส่งเสริมการพัฒนาดตนเอง เป็นต้น และมีการกำหนดบทบาทและหน้าที่ของผู้รับผิดชอบหลักสูตรไว้อย่างชัดเจน ทำให้ผู้รับผิดชอบหลักสูตรมีสมรรถนะการบริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก ทั้งโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับดีมาก นอกจากนี้ผู้รับผิดชอบหลักสูตรมีการทำงานเป็นทีม ในลักษณะของคณะกรรมการ มีการประชุมปรึกษาหารือร่วมกันเพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งต้องเตรียมพร้อมและรับการประเมินคุณภาพภายในระดับหลักสูตรเป็นประจำทุกปี ทำให้ผู้รับผิดชอบมีสมรรถนะการบริหารหลักสูตรด้านการประกันคุณภาพภายในระดับหลักสูตร และด้านการพัฒนาหลักสูตร มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดและรองลงมา สอดคล้องกับผลการวิจัย เรื่อง สมรรถนะการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร พบว่า สมรรถนะการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับสูง (Kitpanitchalearn, 2009 as cited in Thongmeekhaun, 2019) ส่วนด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด อาจเนื่องจากผู้รับผิดชอบหลักสูตรส่วนใหญ่มีอายุ 40 - 60 ปี (ร้อยละ 86.02) ซึ่งเป็นกลุ่มอายุที่มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีต่ำ (Ngo-sate & Prasarnkarn, 2018) นอกจากนี้ส่วนใหญ่เป็นผู้บริหาร ได้แก่ หัวหน้างาน/ กลุ่มงาน/ รองผู้อำนวยการ (ร้อยละ 49.07) หัวหน้าภาควิชา (ร้อยละ 55.56) ซึ่งผู้บริหารมักจะใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการบริหารด้านอื่นมากกว่าด้านวิชาการ สอดคล้องกับการวิจัย เรื่อง ทักษะผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน พบว่า ผู้บริหารมีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัลน้อยที่สุด (Yaemchuen & Lertamornsak, 2023)

2. ระดับคุณภาพการบริหารหลักสูตรของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม อยู่ในระดับดี โดยคุณภาพการบริหารหลักสูตรด้านบัณฑิต มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านอาจารย์ ส่วนด้านนักศึกษา มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด อธิบายได้ว่า คุณภาพของการบริหารหลักสูตร ซึ่งเป็นค่าคะแนนเฉลี่ยของผลประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร 6 ด้าน ได้แก่ 1) การกำกับมาตรฐาน 2) บัณฑิต 3) นักศึกษา 4) อาจารย์ 5) หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน และ 6) สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ โดยแต่ละด้านจะมีเกณฑ์การประเมินที่ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และปัจจัยนำออก ซึ่งยากง่ายไม่เหมือนกัน (Office of The Higher Education Commission, 2017) ทั้งนี้ปัจจัยที่มีผลต่อผลการประเมินมีหลายปัจจัยด้วยกัน ดังเช่นการวิจัยของ Ngo-sate & Prasarnkarn (2018) เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน มัธยมศึกษาในจังหวัดกระบี่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 พบว่า ปัจจัยด้านเทคโนโลยีและการติดต่อสื่อสาร เป็นปัจจัยที่มีอำนาจทำนายเชิงบวกต่อผลการประเมิน โดยผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีสมรรถนะการบริหารหลักสูตรด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารต่ำที่สุด อาจส่งผลต่อการสื่อสารผลการดำเนินการบริหารหลักสูตรแต่ละด้านที่ไม่ชัดเจน ทำให้ผลการประเมินคุณภาพการบริหารหลักสูตรโดยรวมอยู่ในระดับดี โดยคุณภาพการบริหารหลักสูตร

ด้านบัณฑิต มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด เนื่องจากแต่ละวิทยาลัยมีแนวทางในการพัฒนาและจัดการที่มีประสิทธิภาพ ในการพัฒนานักศึกษาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันและทักษะที่จำเป็นของบัณฑิตอย่างเป็นรูปธรรม เช่น การนำทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จำนวน 9 องค์ประกอบ 72 ตัวบ่งชี้ มาบูรณาการจัดการเรียนการสอน ทั้งภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ และการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร (Sarakshetrin, Puttapitukpol, & Sriyasak, 2020) สอดคล้องกับการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัย พยาบาลสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข พบว่า ปัจจัยด้านคุณภาพและกระบวนการของกิจกรรม พัฒนานักศึกษา มีอิทธิพลต่อทักษะในศตวรรษที่ 21 ของบัณฑิต (Junwin, Ratchathawan, Witwattanangoon, & Kanchanaaree, 2022) ร่วมกับการประเมินมีเกณฑ์ที่เอื้อ เช่น เกณฑ์การมีงานทำของบัณฑิต ซึ่งบัณฑิตพยาบาล ของสถาบันพระบรมราชชนกเป็นบัณฑิตที่ได้รับทุนการศึกษา เมื่อจบแล้วทุกคนจึงปฏิบัติงานเพื่อชดใช้ทุน และคุณภาพการบริหารหลักสูตรด้านอาจารย์ มีค่าคะแนนเฉลี่ยรองลงมา เนื่องจากอาจารย์แต่ละวิทยาลัยส่วนใหญ่ มีคุณวุฒิปริญญาเอกในสัดส่วนที่ค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับคุณวุฒิปริญญาโท รวมถึงอาจารย์บางส่วนไม่ได้ผลิตผลงาน ทางวิชาการตามเกณฑ์ที่กำหนด ส่งผลต่อเกณฑ์ประเมินดังกล่าว ส่วนคุณภาพการบริหารหลักสูตรด้านนักศึกษา มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด เนื่องจากนักศึกษาแต่ละคนเข้ามาเรียนด้วยหลาย ๆ เหตุผล เช่น ผู้ปกครองให้มาเรียน มีทุน จบแล้วมีงานทำ เป็นต้น เมื่อมาเรียนบางคนอาจมีปัญหาต่าง ๆ ทำให้ต้องพักหรือออกจากการศึกษา จึงส่งผลต่อ คุณภาพการบริหารหลักสูตร กล่าวคือ เกณฑ์ประเมินอัตราการคงอยู่ของนักศึกษาและอัตราการสำเร็จการศึกษา ไม่ครบร้อยละ 100 สอดคล้องกับการวิจัย เรื่อง สาเหตุและปัจจัยที่ส่งผลต่อการผันสภาพการเป็นนักศึกษาระดับ ปริญญาตรีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า เหตุผลการลาออกจากการเป็นนักศึกษาพยาบาลมากที่สุด คือ ต้องการเรียนสาขา/ สถาบันอื่น (ร้อยละ 44.74) รองลงมา คือ ไม่ถนัดในสาขาที่เรียน (ร้อยละ 42.11) (Loiwirat, Kaewknoo, & KongKaew, 2015)

3. ปัจจัยสมรรถนะการบริหารหลักสูตรของผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่สามารถทำนายคุณภาพการบริหาร หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก มากที่สุด คือ สมรรถนะการบริหาร หลักสูตรด้านการพัฒนาหลักสูตร รองลงมา คือ ด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้ และด้านการบริหารจัดการการเรียนรู้ โดยทั้ง 3 ตัวแปร ร่วมทำนายคุณภาพการบริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบัน พระบรมราชชนกได้ ร้อยละ 20.20 อธิบายได้ว่า

3.1 สมรรถนะการบริหารหลักสูตรด้านการพัฒนาหลักสูตร เป็นสมรรถนะเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร การใช้ พัฒนา และปรับปรุงหลักสูตรของสถาบัน (Chunaka & Jansila, 2016; Thongmeekhaun, 2019) ถือเป็น บทบาทและหน้าที่โดยตรงของผู้รับผิดชอบหลักสูตร ซึ่งแต่ละวิทยาลัยได้กำหนดไว้ในคู่มือการบริหารหลักสูตร ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตร การนำสาระต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรไปใช้ การบริหารจัดการ การใช้ หลักสูตร การนิเทศการใช้หลักสูตร การติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตร การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้ ทันสมัยยิ่งขึ้น โดยมีการชี้แจงและทำความเข้าใจตั้งแต่ต้นแก่ผู้รับผิดชอบหลักสูตรทุกคน (Boromarajonani College of Nursing, Songkhla, 2020; Thongmeekhaun, 2019) ทำให้ผู้รับผิดชอบหลักสูตรรับรู้และมีการพัฒนานตนเอง เพื่อให้มีสมรรถนะด้านนี้ ซึ่งผลวิจัยพบว่า ผู้รับผิดชอบหลักสูตรทุกคนได้รับการอบรมเกี่ยวกับการบริหาร/ การพัฒนา หลักสูตร (ร้อยละ 100) ทำให้ผู้รับผิดชอบหลักสูตรมีสมรรถนะการบริหารหลักสูตรด้านการพัฒนาหลักสูตร อยู่ใน ระดับดีมาก และมีอิทธิพลต่อคุณภาพหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก สอดคล้องกับการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารหลักสูตรผลิตครู 5 ปี ของมหาวิทยาลัย ราชภัฏ พบว่า การพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย การกำหนดสมรรถนะนักศึกษา ครู กระบวนการรับนักศึกษา มาตรฐานคุณวุฒิสถาวิชา การออกแบบและการพัฒนาหลักสูตร เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหาร หลักสูตร (Pauwongsakul, Nakpanom & Nakpanom, 2017)

3.2 สมรรถนะการบริหารหลักสูตรด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้ เป็นสมรรถนะเกี่ยวกับการชี้แนะ ให้ความช่วยเหลือและแนะนำอาจารย์ในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ได้แก่ การจัดระบบนิเทศ

งานวิชาการและการเรียนการสอนในสถาบัน การดำเนินงานวิชาการและการเรียนการสอนในรูปแบบที่หลากหลาย และเหมาะสม การประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการนิเทศการจัดการเรียนการสอนในสถาบัน (Chunaka & Jansila, 2016; Thongmeekhaun, 2019) ซึ่งตามข้อมูลส่วนบุคคลของผู้รับผิดชอบหลักสูตร พบว่า ทุกคนจบการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี โดยส่วนใหญ่จบระดับปริญญาโท มีประสบการณ์การทำงานด้านการสอนอย่างน้อย 5 ปี ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การเป็นหัวหน้างาน/ กลุ่มงาน/ รองผู้อำนวยการ/ หัวหน้าภาควิชา จึงมีความสามารถและน่าเชื่อถือ สามารถชี้แนะ ให้ความช่วยเหลือ และแนะนำอาจารย์ในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพได้ดี และมีอิทธิพลต่อคุณภาพการบริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก สอดคล้องกับการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารหลักสูตรผลิตครู 5 ปี ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่า กระบวนการนิเทศการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ การบริหารหลักสูตร การประกันคุณภาพหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินหลักสูตร เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารหลักสูตร (Pauwongsakul, Nakpanom, & Nakpanom, 2017)

3.3 สมรรถนะการบริหารหลักสูตรด้านการบริหารจัดการการเรียนรู้ เป็นสมรรถนะการบริหารของผู้รับผิดชอบหลักสูตรในการส่งเสริม สนับสนุน รวมทั้งอำนวยความสะดวกให้อาจารย์ได้จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การส่งเสริมให้อาจารย์จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร การส่งเสริมให้อาจารย์ใช้สื่อวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมให้อาจารย์วัดผลประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริงอย่างหลากหลาย และส่งเสริมให้อาจารย์นำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน (Chunaka & Jansila, 2016; Thongmeekhaun, 2019) ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการเรียนการสอน ซึ่งผู้รับผิดชอบหลักสูตรทุกคนรับรู้และพยายามขับเคลื่อนและผลักดันให้ผู้สอนได้นำสู่การปฏิบัติ ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การอบรมเชิงปฏิบัติการ การวิพากษ์ มคอ. การนิเทศการเรียนการสอน การประเมินผลการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น (Praboromarajchanok Institute, 2017; Boromarajonani College of Nursing, Songkhla, 2020) จึงส่งผลต่อคุณภาพการบริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก สอดคล้องกับการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารหลักสูตรผลิตครู 5 ปี ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่า การการบริหารจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การออกแบบและการวางแผนการสอน รูปแบบและวิธีการสอน สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารหลักสูตร (Pauwongsakul, Nakpanom, & Nakpanom, 2017)

การนำผลการวิจัยไปใช้

1. วิทยาลัยพยาบาล ทั้ง 30 แห่ง คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก ควรนำปัจจัยทำนายทั้ง 3 ด้าน มาออกแบบเป็นแนวปฏิบัติที่ชัดเจนและสอดคล้องกับบริบทของแต่ละวิทยาลัย ในการส่งเสริมและพัฒนาผู้รับผิดชอบหลักสูตรปัจจุบันและอนาคต ให้มีสมรรถนะการบริหารหลักสูตรทั้ง 3 ด้านสูงขึ้น โดยเฉพาะด้านการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งต่อคุณภาพการบริหารหลักสูตรมากที่สุด
2. คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก ควรกำหนดเป็นนโยบายและสนับสนุนในการพัฒนาที่เป็นรูปธรรม เช่น จัดหลักสูตรการพัฒนาสมรรถนะ/ศักยภาพผู้รับผิดชอบหลักสูตร เพื่อเตรียมและพัฒนาผู้รับผิดชอบหลักสูตรให้มีสมรรถนะที่ทัดเทียมกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากตัวแปรทั้ง 3 ตัว ร่วมทำนายคุณภาพการบริหารหลักสูตร ได้ร้อยละ 20.20 แสดงให้เห็นว่ายังคงมีปัจจัยอื่น ๆ ที่ยังไม่ได้ศึกษาที่สามารถทำนายได้อีก จึงควรศึกษาปัจจัยทำนายอื่น ๆ เช่น แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะคิด เป็นต้น เพื่อนำผลมาวางแผนและพัฒนาให้ตรงประเด็นมากยิ่งขึ้น

2. ควรศึกษาวิจัยถึงทดลองหรือวิจัยพัฒนารูปแบบ โดยนำปัจจัยทำนายทั้ง 3 ด้าน ไปออกแบบและทดลองใช้ เพื่อให้ได้แนวปฏิบัติที่ดีในการส่งเสริมผู้รับผิดชอบหลักสูตรให้มีสมรรถนะการบริหารหลักสูตรสูงยิ่ง ๆ ขึ้น

References

- Boromarajonani College of Nursing, Songkhla. (2020). *Manual for The Curriculum Management for Bachelor of Nursing Science Program (Academic year 2019)*. Songkhla: Boromarajonani College of Nursing, Songkhla. (in Thai)
- Chunaka, L., & Jansila, V. (2016). The Development Model to Competency for Academic Administrative of The School Administrators in Primary Educational Service Area Office. *Journal of Education Naresuan University*, 18(2), 72-79. (in Thai)
- Cohen, J. (1988). *Statistical Power Analysis for The Behavioral Sciences*. New York: Academic Press.
- Faul, F., Erdfelder, E., Lang, A.-G., & Buchner, A. (2007). G*Power 3: A Flexible Statistical Power Analysis Program for The Social, Behavioral, and Biomedical Sciences. *Behavior Research Methods*, 39(2), 175-191.
- Hair, F. J., Black, C. W., Babin, J. B., & Anderson, E.R. (2010). *Multivariate Data Analysis* (7th ed). New Jersey: Pearson Education.
- Junwin, B., Ratchathawan, R., Witwattanangoon, A., & Kanchanaaree, S. (2022). Factors Influencing the Development of 21st Century Skills among Nursing Students: A Study from Praboromarajchanok Institute, Ministry of Public Health. *The Southern College Network Journal of Nursing and Public Health*, 9(3), 1-14. (in Thai)
- Loiwirat, T., Kaewknoo, K., & KongKaew, K. (2015). *A Study of Causes and Factors Affecting the Termination of Status as Undergraduate Student, Prince of Songkla University*, Songkla: Faculty of Engineering, Prince of Songkla University. (in Thai)
- McClelland, D. C. (1973). Testing for competence rather than for "Intelligence". *American Psychologist*, 28(1), pp. 1-14.
- Navagitpaitoon, N. (2020). *Components of Competency*. Retrieved October 18, 2020 from <https://www.gotoknow.org/posts/500930>.
- Ngo-sate, T., & Prasarnkarn, H. (2018). Factors Affecting Implementation of Educational Quality Assurance Program Secondary School of Krabi Province under Secondary Educational Service Area Office 13. *Phuket Rajabhat University Academic Journal*, 13(2), 276-292. (in Thai)
- Office of The Higher Education Commission. (2017). *Manual for The Internal Quality Assurance for Higher Education Institutions* (3rd ed). Bangkok: Ministry of Education. (in Thai)
- Pauwongsakul, S., Nakpanom, S., & Nakpanom, S. (2017). Factors Influencing Effectiveness of 5-year Pedagogic Curriculum Management of Rajabhat Universities. *Journal of MCU Social Science Review*, 6(2), 383-396. (in Thai)
- Praboromarajchanok Institute. (2017). *Manual for The Instrument to Evaluate Learning Outcomes as the Thai Qualifications Framework for Higher Education, Nursing Curriculum*. Retrieved November 20, 2020 from <http://www.pi.ac.th/index>.

- Sarakshetrin, A., Puttapitukpo, S., & Sriyasak, A. (2020). The Components of 21st Century Learning Skills among Nursing Students of Praboromarajchanok Institute, Ministry of Public Health. *Journal of Nursing and Education*, 13(2), 29-46. (in Thai)
- Silpcharu, T. (2020). *Research and Statistical Data Analysis with SPASS and AMOS* (18th ed). Bangkok: Business R&D. (in Thai)
- Thongmeekhaun, T. (2019). Competencies and Guideline for Developing Administrative Competency for Persons in Charge of Bachelor of Nursing Science Curriculum, Nursing College under Praboromarajchanok Institute. *Sripatum Chonburi Academic Journal*, 16(2), 132-142. (in Thai)
- Yaemchuen. N., & Lertamornsak, K. (2023). Administrative Skills of School Administrators in Digital Era Affecting the Effectiveness of Schools under the Office of Private Education Commission. *Interdisciplinary Academic and Research Journal*, 3(6), 331-348. (in Thai)